

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/238

KARAR NO : 1983/540

ÖZET : 6136 sayılı yasanın değişik 13. maddesine giren suçların, 1402 sayılı yasanın 15. maddesindeki sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkinlik koşulunu içermemesi, 2354 sayılı yasanın ~~ak-4~~. maddesi kapsamına da girmemesi halinde davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Yeşilyurt ve arkadaşları.

O L A Y : Avusturya'dan yurda gelmekte olan sanıkların yanlarına 6136 sayılı yasa kapsamına girdiği bilirkşi incelemesi ile anlaşılan silah, mermileri olarak elbise, çanta, parka gibi eşyalarının arasına gizledikleri ve yurda sokmak istedikleri, ancak önceden yapılan bir ihbar nedeniyle görevlilerce aramaya tabi tutulduklarında;

1-Mehmet Yeşilyurt'un çantasının gizli ve özel yapılmış bölmelerinde 210 adet 7.65 mm çapında tabanca mermisi bulunduğu,

2-Haşim Şentürk'ün Kazım Şentürk'le birlikte kendisine ait palto ceplerindeki çorapların içinde 200 adet mermiyi ve Dursun Öztürk'de dahil olduğu halde her üçünün ekmeğine üç adet 7.65 mm çapında tabancayı toplu olarak,

3-Salim Öztürk'ün Hasan Can'la birlikte bidon içinden çıkan mermileri toplu olarak,

4-Dursun Öztürk'ün Kazım Şentürk ve Haşim Şentürk'le birlikte ve 2 nolu bentte gösterildiği şekilde ekmeğine gizlenen üç adet tabancayı toplu olarak,

5-Hasan Can'ın 3 nolu bentte gösterildiği şekilde Salim Öztürk'le birlikte bidon içindeki mermileri toplu olarak,

6-Mehmet Sağ'ın çantasının gizli bölmelerinde 6.35 mm çapında bir tabanca, 25 adet mermisi, iki adet sustalı bıçağı münferiden,

7-Kazım Şentürk'ün çantasının içinde gizlenen 7.65 mm çapında bir tabanca, çay sepeti içinde gizlenmiş aynı çapta diğer bir tabanca, parkasına gizlenen bir tüfek namlusunu münferiden ve ekmeğine gizlenen üç adet tabancayı Dursun Öztürk ve Haşim Şentürk'le toplu olarak,

8-Hasan Keleş'in muayene memuruna demir ve kundak olarak beyan ettiği, ancak dürbünlü tüfek olduğu muayenede anlaşılan tüfeği münferiden,

9-Mustafa Demircan'ın dikiş makinasının içine gizlenen iki yüz ve çantada

.../...

gizlenen iki yüz adet ki toplam olarak 430 adet mermiyi münferiden,

10-Kazım Demiroan'ın çanta ve el radyosunda gizlenen 114 adet mavzer mermisi ile kırmızı bidon içinde gizlenen mermileri münferiden,

11-Satı Demiroan'ın belinde ve özel olarak yapılmış kuşak içinde 184 adet mavzer mermisini münferiden,

12-Yaşar Çelik'in yaltosunun gizli yerlerinde dikili bir adet 7.65 mm çapında tabanca ile çantasının gizli yerlerinde 79 adet mermiyi gizleyerek yurda sokmak üzere kararlaştırdıkları iddiasıyla Edirne C.Savcılığı'nca, sanıkların eylemlerine uyan 6136 sayılı yasa'nın 2249 sayılı yasa ile değişik 12/1-4., 12/2-4., 12/4. maddeleri uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Edirne Ağır Ceza Mahkemesi: 20.4.1981 günü, Esas 1979/405, Karar 1981/77 sayılı ile; dosyanın sıkıyönetim komutanlığına gönderilerek 1402 sayılı yasayı değiştiren 2354 sayılı yasa gereğince sıkıyönetim komutanlığı tarafından tetkik edildiği, sıkıyönetim mahkemelerinde bakılmasına lüzum olup olmadığının sorulduğu, İstanbul 1.Ordu Sıkıyönetim Komutanlığının 15.4.1981 günlü yazıları ile ilgili davaya sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması gerektiğinin anlaşıldığı, suçun mahiyetine göre ve eylemin önemi itibarıyla 1402 sayılı yasaya 2354 sayılı yasa ile ek-4.madde kapsamına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 27.1.1982 günü, 1981/517 esas sayılı ile; suç tarihi nazara alınarak ve Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun 16.10.1980 gün, 1980/95-96 sayılı kararı ile, 1402 sayılı yasanın değişik 13.maddesi muvacehesinde bu dava ile eldeki davalar arasında sıkı ve organik bir irtibatın tesbit edilememiş olduğu kanaatine varıldığı gerekçesiyle 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 17.10.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç tüm yurtda 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önceki bir tarihte, 9.12.1979'da Edirne'de Kapıkule Gümrük Kapısında işlenmiştir.

Görevli yargı yerini belirlemede, suçun sıkıyönetim ilânından önce işlenmesi nedeniyle öncelikle 1402 sayılı sıkıyönetim yasasının değişik 13.maddesinin gözönünde tutulması, anılan maddede öngörülen koşulların olayda gerçekleşmemesi halinde suçun aynı yasaya 2354 sayılı yasa ile eklenen ek-4.madde kapsamına girip girmediğinin belirlenmesi gerekir.

1402 sayılı yasa'nın 13.maddesinin uygulanmasının önkoşulu ise "suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin" bulunmasıdır. Ancak maddenin (a) fıkrasında buna bir istisna getirilerek 6136 sayılı yasa'nın 12.maddesi kapsamına giren suçların ilândan önceki üç ay içerisinde işlenmesi halinde sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinlik aranmaksızın askeri yargı yerinin görevine gireceği belirtilmiştir.

Bu koşul gerçekleşmediği takdirde ilâna ilişkinlik koşulu ile birlikte (b) fıkrasındaki sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak genel amaç bağlantısının var olup olmadığının araştırılması gerekir.

İncelemen dosya içeriğinden; suçun sıkıyönetim ilânından/<sup>önceki</sup> üç ayın dışında işlenmesi nedeniyle 1402 sayılı yasa'nın 13/a maddesinin dava konusu olayda uygulama olanağı bulunmadığı gibi, sanıkların üzerlerine atılı suçun ideolojik amaçla işledikleri, yani aramada ele geçirilen silah ve mermileri yasa dışı örgütlere yardımda bulunmak veya anarşik olaylarda kullanmak amacıyla yurda sokmak istedikleri yolunda dosyada hiçbir somut kanıta rastlanmadığından, 1402 sayılı yasa'nın 13/b maddesindeki koşul da gerçekleşmemiştir.

Suçun, 1402 sayılı yasaya 2354 sayılı yasa ile eklenen ek-4.madde kapsamına girip, girmediğine gelince; görevi saptarken anılan maddenin amacı, gerekçesi ve madde metninin birlikte değerlendirilmesi sonucu şayet bir kaçakçılık suçu nitelik ve boyutları itibariyle devletin iç ve dış güvenliğini tehdit edecek dereceyi bulmuş ise bu suçlara istisnai olarak sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılacaktır.

Kaçakçılığın ek-4.maddede yazılı boyuta ulaşıp ulaşmadığı hususu sadece maddi değerlerin esas alınması ile değil, dava konusu eylemin icra edilmesinde öngörülen gaye ve kaçırılan eşyanın niteliği ve miktarı da gözönüne alınmak suretiyle devletin siyasi, mali, iktisadi, askeri veya idari güvenliği yönünden değurabileceği tehlike ve zararın boyutları değerlendirilmek suretiyle tesbit edilmek gerekir.

Olay günü, Avusturya'da işçi olarak çalışan ve Kapıkule Gümrük Kapısında Türkiye'ye giriş yapan sanıklarda (D.D:192/2 de yer alan fizik balestik raporu) 8 adet yarı otomatik tabanca ile 250 adet 9.mm çapında, 218 adet 7.65 mm çapında kundaklı mavzer mermisi, 1206 adet 7.9 mm çapında uzun namlulu havya silahlarına ait mermi, iki adet 6136 sayılı yasa kapsamında sustalı bıçak, 145 adet 12 numaralı 59 adet 16 numara dolu av tüfeği fişeginin ele geçirilmesi sonucu 6136 sayılı yasa'nın 12.maddesine göre cezalandırılmaları

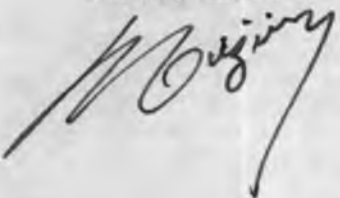
istemiyle açılan kamu davasında; sanıklara atılı suçun işleniş şekli ve niteliği itibarıyla 2354 sayılı yasanın ek-4.maddesinde yazılı boyuta ulaştığı kabul edilemeyeceği gibi, 2354 sayılı yasa'nın ek-4.maddesinin (b) bendindeki "sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine giren suçlara işleyenlerin fiillerine iştirak halinde olmasa bile, bunlara herne şekilde olursa olsun yardım ettiği anlaşılan kaçakçılık suçları sanıklarının kaçakçılık davalarına bakmak görevi sıkıyönetim askeri mahkemelerine aittir" koşulunun da olayda gerçekleşmemesi nedeniyle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenlerle Edirne Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

Bu görüşe Başkan Servet Tüzün'ün katılmamıştır.

**SONUÇ** : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Edirne Ağır Ceza Mahkemesi'nin 20.4.1981 günlü, Esas 1978/405, Karar 1981/77 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Servet Tüzün'ün karşı oyu ve oyçokluğuyla, 17.10.1983 gününde kesin olarak karar verildi.

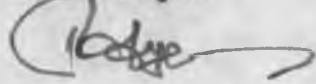
Başkan

Servet Tüzün



Üye

Y. İsmet Ayer



Üye

Ali Suat Erkoç

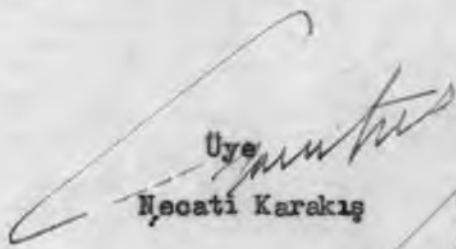


Üye

Mustafa Aksoy

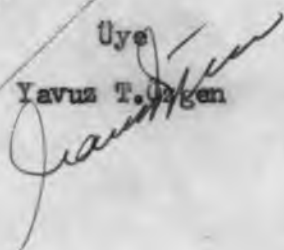
Üye

Necati Karakış



Üye

Yavuz T. Ögen



Üye

Muammer Aksüt




T.C.  
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ  
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/238  
KARAR NO : 1983/540

KARŞI OY YAZISI

Avusturya'dan yurda gelmekte olan sanıkların, muhtelif tip ve çapta silâh ve mermileri eşyalarının arasına saklamak suretiyle gizlice yurda sokmak istedikleri vaki ihbar nedeniyle yapılan araması neticesi suç eşyaları ile birlikte yakalandıkları ileri sürülerek haklarında kamu davası açıldığına ve suçun işleniş şekli, yakalanan silâh ve mermilerin miktarı ve mermiler arasında uzun namlulu harp silâhlarında kullanılan mermilerin de bulunması ve sıkıyönetim ilânına neden olan olayları ika edenlerin bu suçları işleyebilmeleri için "Ateşli silâh ve mermi" temin etmeleri zarureti itibariyle devletin aleyhine doğuracağı zarar ve tehlikenin ağırlığı ve vehameti nazari itibare alındıkta; 2354 sayılı yasa'nın Ek-4.maddesindeki koşulların gerçekleşmiş olduğunun kabulü gerekir.

Bu nedenlerle, tetkik konusu eylemlere Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde bakılması görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

  
Başkan  
Servet Tüzün

D/E.